

جذابیّت فرهنگ در تاریخ آلمان

وَلف لِپِنِیس

www.ketab.ir

ترجمه
علیرضا میردیده

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
یادداشت
موضوع
- لینیس، ولف، ۱۹۴۱-م. -Lepenies, Wolf, 1941
جذائیت فرهنگ در تاریخ آلمان/ ولف لینیس؛ ترجمه علیرضا میردیده.
تهران: شیرازه کتاب ما، ۱۴۰۴.
۳۳۶؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
مفاهیم علوم اجتماعی؛ ۵۰.
۹۷۸-۶۲۲-۵۳۴۶-۶۰-۴
- قیبا
عنوان اصلی: ۲۰۰۶. The Seduction of Culture in German History
کتابنامه: ص. [۳۰۳] - ۳۱۳.
نماینه.
سیاست و فرهنگ -- آلمان -- تاریخ -- قرن ۱۸م.
Politics and Culture -- Germany -- History -- 18th Century
سیاست و فرهنگ -- آلمان -- تاریخ -- قرن ۱۹م.
Politics and Culture -- Germany -- History -- 19th Century
سیاست و فرهنگ -- آلمان -- تاریخ -- قرن ۲۰م.
Politics and Culture -- Germany -- History -- 20th Century
نازیسم -- جنبه‌های اخلاقی National Socialism -- Moral and Ethical Aspects
سیاست فرهنگی -- آلمان Cultural policy -- Germany
آلمان -- تاریخ -- فلسفه Germany -- History -- Philosophy
آلمان -- زندگی فرهنگی -- قرن ۱۸م.
Germany -- Intellectual life -- 18th century
آلمان -- زندگی فرهنگی -- قرن ۱۹م.
Germany -- Intellectual life -- 19th Century
آلمان -- زندگی فرهنگی -- قرن ۲۰م.
Germany -- Intellectual life -- 20th Century
آلمان -- تاریخ نویسی Germany -- Historiography
- شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- میردیده، علیرضا، ۱۳۷۶-، مترجم
DD۹۷
۹۴۳
۹۹۵۳۱۰۵

WWW.KOLAB.W

جذائیت فرهنگ در تاریخ آلمان

نویسنده: ولف لینیس
مترجم: علیرضا میردیده
انتشارات: شیرازه کتاب ما
چاپ: پردیس دانش
تیراژ: ۵۵۰ نسخه

چاپ اول: فروردین ۱۴۰۴
حق چاپ و نشر محفوظ است.

تلفن: ۸۹۵۲۲۹۷ فکس: ۸۹۵۱۶۹۱

همراه: ۰۹۳۶-۹۵۰۱۸۲

سایت: www.shirazhketab.com

این کتاب ترجمه‌ای است از

Wolf Lepenies

*The Seduction of Culture
in German History*

Princeton University Press, 2006

www.ketab.ir

فهرست مطالب

- ۹ یادداشت دبیر مجموعه
- ۱۳ مقدمه: بمب‌ها بر فراز لندن و شوالیه گل سرخ در آسمان
- ۲۵ فصل اول: فرهنگ: جایگزینی اصیل
- ۲۵ آموزه‌هایی از خاص‌بودگی تقلیل‌یافته
- ۲۸ یک بی‌تفاوتی عجیب نسبت به سیاست
- ۳۶ روح آلمانی و رایش آلمانی
- ۴۹ فصل دوم: از جمهوری تا تبعید
- ۴۹ تأملات یک توماس مان سیاسی
- ۶۱ جاذبه زیبایی‌شناختی فاشیسم
- ۷۵ هنر و اخلاق
- ۷۹ کمرنگ شدن تفاوت میان تبعید و مهاجرت
- ۹۱ فصل سوم: نووالیس و والت ویتمن: رمانتیسیم آلمانی و دموکراسی آمریکایی
- ۹۱ کشوری بدون آپرا
- ۹۷ یوسف در آمریکا

- ۱۰۱..... چشم‌اندازهای دموکراتیک آلمان
- ۱۱۲..... حامیان امرسون: بتهوون و بتینا
- فصل چهارم: فرهنگ آلمانی در بیرون مرزها: ظفرمند در شکست
- ۱۱۹..... بسته شدن ذهن آمریکایی
- ۱۳۲..... ذهن آلمانی در معرض خطر
- ۱۳۶..... وداع آرام با اروپا
- فصل پنجم: جنگ‌های فرهنگی آلمان و فرانسه
- ۱۴۳..... دو انقلاب
- ۱۵۰..... گوته در تبعید
- ۱۵۴..... «جنگ‌های فرهنگی» و تاریخ آلمان
- ۱۶۰..... معمایی در تاریخ جامعه‌شناسی
- ۱۶۳..... یک واسطه: موريس هولباخ
- ۱۶۷..... یک اخراج از برلین
- ۱۶۹..... قتل موريس هولباخ
- ۱۷۲..... شکست عجیب
- ۱۷۵..... مقاومت فکری
- ۱۸۳..... محدودیت‌های انقلاب آلمان
- فصل ششم: فرهنگ آلمان در داخل: شکستی اخلاقی که به‌مزیتی فکری بدل شد
- ۱۹۱..... فاجعه آلمانی
- ۲۰۰..... رستاخیز فرهنگ
- ۲۰۵..... مهاجرت درونی و ملالت‌های آن
- ۲۱۴..... دیاسپورای آلمانی و یهودی

۲۲۵	فصل هفتم: بقای هویت آلمانی: فاوست در برابر مفیستوفلس
۲۲۵	گوته در نظرسنجی‌ها
۲۳۲	گوته پس از سال ۱۹۴۵
۲۴۱	فصل هشتم: وحدت مجدد آلمان: ناکامی طبقه مفسر
۲۴۱	حافظان فرهنگ
۲۴۴	فاجعه فکری در شرق
۲۴۸	تراژیکمدی روشنفکرانه
۲۵۷	فصل نهم: فرهنگ به‌مثابه استعار: پایان اروپای مرکزی
۲۵۷	اروپا: رؤیا و دیوانسالاری
۲۶۰	پیروزی فرهنگ بر قدرت
۲۷۱	فصل دهم: طنز و سیاست: میهن‌پرستی فرهنگی در اروپا و ایالات متحده
۲۷۱	میهن‌پرستی آمریکایی از اروپا
۲۷۷	هملت و فورتینبراس
۲۸۳	کوتوله‌های اروپایی و غول آمریکایی
۲۹۱	فصل یازدهم: آلمان پس از اتحاد مجدد: در جست‌وجوی یک شاهکار اخلاقی
۲۹۱	فرهنگ و رئالیسم پلینتیک
۲۹۵	حل مشکلات سیاسی در عرصه فرهنگ
۳۰۳	کتابشناسی
۳۱۵	فهرست اعلام

یادداشت دبیر مجموعه

شمار کتاب‌هایی که دربارهٔ قدرت گرفتن هیتلر در آلمان و تاریخ جنبش نازیسم در این کشور، منتشر شده بسیار پرشمارند و هر ساله نیز بر تعدادشان افزوده می‌شود به نحوی که به نظر می‌رسد هیچ‌کدام از توضیحات تاریخ‌نگاران، جامعه‌شناسی، سیاسی و ایدئولوژیک اگر هم مورد توجه نوری بر چگونگی ظهور و سقوط این واقعهٔ شوم بیندازند هنوز پاسخی کافی نیستند. حرمت از وقوع آن، کتاب حاضر را باید سعی و تلاشی دانست در امتداد تمامی سعی پیشین و در راستای پاسخگویی به دغدغهٔ فهم و درک آن واقعه از طریق بررسی تشریحی آلمانی به فرهنگ، نگرشی که فرهنگ را جایگزینی می‌داند برای سیاست، و سیاست، خاصه سیاست پارلمانی را به‌عنوان عرصهٔ چانه‌زنی‌های کوتاه‌نگرانه و بده‌بستان‌هایی تلقی می‌کند میان گروه‌هایی با منافع خاص که آن را بی‌ارزش می‌سازد.

گزارهٔ اساسی یا پیشفرض اصلی ولف لپنیس جامعه‌شناس و استاد علوم سیاسی آلمانی در این کتاب - گزاره‌ای که او آن را از نوربرت الیاس جامعه‌شناس انگلیسی آلمانی‌الاصل وام گرفته - آن است که در مفهوم آلمانی کلمهٔ فرهنگ، تمایلی غیرسیاسی و شاید حتی ضدسیاسی نهفته که نشانه‌ای است از احساس مداوم تحقیر و فقدان آزادی‌ای که در میان نخبگان طبقه متوسط آلمان رواج داشت. نخبگانی که سیاست و امور دولت را عرصه‌ای برای تحقیر و محدودیت خود می‌دیدند، در حالی که فرهنگ را حوزهٔ آزادی و افتخار خویش تلقی می‌کردند. در قرن هجدهم و بخشی از قرن نوزدهم، تمایل ضدسیاسی‌ای که برای این گروه اجتماعی تأثیرگذار

در مفهوم فرهنگ نهفته بود، عمدتاً علیه سیاست شاهزادگان خودکامه به کار می‌رفت. اما در مرحله‌ای بعد، این تمایل ضدسیاسی علیه سیاست پارلمانی دولت دموکراتیک جهت‌گیری کرد. لپنيس یادآور می‌شود که الیاس در اینجا نقش فرهنگ را در سیاست داخلی آلمان توصیف می‌کند و برای تبیین این نقش در حوزه سیاست خارجی از وسواس آلمان‌ها در تمایز قائل شدن میان تمدن و فرهنگ می‌نویسد. الیاس و پیرو او لپنيس بر این باورند که در کاربرد آلمانی، تمدن چیزی است قطعاً مفید، اما و در عین حال از نظر ارزش در درجهٔ دوم قرار دارد و تنها ظواهر بیرونی انسان‌ها و سطح وجود انسانی را در بر می‌گیرد. واژه‌ای که آلمانی‌ها از طریق آن خود را تعبیر می‌کنند و بیش از هر واژه دیگری احساس تفاخر و غرور خود را نسبت به دستاوردها و موجودیت‌شان ابراز می‌کنند، همان واژه فرهنگ است. به این معنا و در مقایسه با همتایان اروپایی‌شان می‌توان گفت که در حالی که مفهوم فرهنگ در میان اروپایان و انگلیسی‌ها می‌تواند به سیاست، اقتصاد، فناوری، ورزش و همچنین حقایق اجتماعی اشاره کند، این مفهوم نزد آلمانی‌ها اساساً به حقایق فکری، هنری و دینی محدود می‌شود و تمایلی دارد که مرزی دقیق ترسیم کند میان این نوع حقایق در یکسو و حقایق اقتصادی و اجتماعی در سوی دیگر.

با اینهمه، نویسنده کتاب تأکید دارد که این اثر به دنبال اثبات این امر نیست که بیزاری از سیاست و ستایش ایده‌آلیستی و رمانتیک از فرهنگ، دلیل اصلی انحراف آلمان از مسیر «عادی» توسعه غربی بود؛ انحرافی که در نهایت به فاجعه نازیسم منجر شد. درست که تردید شاعران و فرهیختگان آلمانی نسبت به سیاست پارلمانی یکی از عواملی بود که به سقوط جمهوری وایمار انجامید، اما عاملی تعیین‌کننده نبود، خاصه در قیاس با کابوس معاهده ورسای، شوک ناشی از تورم، بیکاری گسترده، و احیای ایدئولوژی‌های ملی‌گرایانه و نژادپرستانه. لپنيس بر این باور است که تاریخ روشنفکری - یعنی رویکرد کتاب حاضر - در حکم مکمل است، نه جایگزینی برای تاریخ اجتماعی و سیاسی. تاریخ روشنفکری تا حد زیادی تاریخ گروه کوچکی است: تاریخ روشنفکران. تنها خود روشنفکران هستند که تأثیر روشنفکران بر روند رویدادها را امری بدیهی می‌پندارند؛ پریشی که اغلب بی‌پاسخ

می ماند آن است که آیا و چگونه ایده های آنان به مخاطب گسترده تری منتقل شده و در نهایت چه نوع تأثیری بر جای گذاشته اند. می توان تاریخ روشنفکری یا تاریخ ایده ها را چیزی بیش از زبانی بر بنای تاریخ اجتماعی و سیاسی ندانست که به سادگی می توان آن را از این بنا حذف کرد. اما پس از حذف آن، هر چند که بنا فرو نمی ریزد، اما دیگر آن بنای نخستین نخواهد بود. تاریخ روشنفکری زینت آرایبی سطحی نیست، بلکه زبانی مفید برای تاریخ سیاسی و اجتماعی است که به ما یادآوری می کند جوامع انسانی نه تنها با آنچه انجام می دهند بلکه با آنچه می گویند و گمان می کنند که انجام می دهند، نیز تعریف می شوند. تاریخ تنها درباره آنچه رخ می دهد نیست؛ تاریخ همچنین درباره دریافتن معناست.

مراد ثقفی